

การพัฒนาเครื่องหยอดปอ

Development on Jute/Kenaf Seeder

พินัย ทองสวัสดิวงศ์¹ จิราภรณ์ เบญจประกายรัตน์¹ และ ไพรัช หุตราชภักดี¹

Pinai Thongsawatwong, Jiraporn Benjaphragairat and Pirat Hutarajpukdee

ABSTRACT

Four type of metering devices : screw type, vertical plate, inclined plate and rolling type has been tested for planting jute/kenaf. The inclined seed plate was modified from single loop into double loops. The seed tube was redesigned to separately deliver seed from each loop. The soil openers were added into 4 units (2 units for each hopper). In the field test, field capacity of double loop inclined plate planter (DLIP) attached to powertiller was 10 rai/day. The seed rate of DLIP was 30 percent less than manual planting. Break even amount of planting area is 18 rai and payback period in one year is 63.4 rai.

บทคัดย่อ

การพัฒนาเครื่องหยอดปอได้กระทำโดยการพัฒนาและทดสอบอุปกรณ์กำหนดเมล็ดปอ 4 แบบ คือ แบบอุปกรณ์กำหนดเมล็ดแบบเกลียว จานตั้ง แผ่นเอียง และแบบของประเทศอินเดีย พบว่าอุปกรณ์กำหนดเมล็ดแบบแผ่นเอียงซึ่งได้พัฒนาจากแบบ 1 วงหยอด เป็นแบบ 2 วงหยอด สามารถใช้หยอดปอได้ดี การพัฒนาเครื่องหยอดแบบ 2 วงหยอด ทำให้แต่ละแผ่นหยอดสามารถปลูกได้ครั้งละ 2 แถว จากเดิม 1 แถว และในการติดตั้งกับรถไถเดินตามซึ่งติดตั้งหยอด 2 ชุด สามารถปลูกได้เป็น 4 แถว จากเดิม 2 แถว จากการทดสอบโดยใช้รถไถเดินตามเป็นต้นกำลังพบว่าสามารถทำงานได้ประมาณ 10 ไร่ต่อวัน ประหยัดเมล็ดพันธุ์เมื่อเทียบกับการใช้แรงงานถึง 30% และจากการประเมินผลทางเศรษฐศาสตร์พบว่า จำนวนพื้นที่ปลูกที่สามารถใช้งานเครื่องหยอดล้อเอียงแบบ 2 วงหยอดได้คุ้มค่า (ค่าใช้จ่ายในการใช้เครื่องเท่ากับการใช้แรงงานคนปลูก) คือ 18.4 ไร่ และเมื่อพิจารณาการใช้งานรวมทั้งส่วนตัวและการรับจ้างแล้ว เกษตรกรสามารถคืนทุนจากการใช้เครื่องหยอดภายใน 1 ปี ในการใช้เครื่องหยอด 63.5 ไร่

คำนำ

ปอเป็นพืชเส้นใยที่ปลูกมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปอที่นิยมปลูกมากคือปอแก้ว โดยมีพื้นที่ปลูกไม่ต่ำกว่า 1 ล้านไร่ ในปลูกปอนั้นจะใช้แรงงานปลูก ทำให้อัตรามูลค่าที่ใช้ไม่สม่ำเสมอ สิ้นเปลืองเมล็ดพันธุ์ และปลูกได้ไม่เป็นแถว ซึ่งมีผลให้ผลผลิตของปอไม่มีคุณภาพดีเท่าที่ควร การนำเครื่องปลูกเข้ามาใช้จะช่วยให้นักเกษตรสามารถพัฒนาการปลูกให้เป็นแถว อัตราเมล็ดสม่ำเสมอ ลดต้นทุนในการผลิต ปลูกได้ทันต่อช่วงเวลาที่เหมาะสมช่วยให้ผลผลิตมีคุณภาพดี และสามารถปฏิบัติงานอื่น ๆ หลังการปลูก เช่น การกำจัดวัชพืชได้สะดวก ในปัจจุบันยังไม่มีเครื่องปลูกที่เหมาะสมสำหรับปอ เนื่องจากเมล็ดพันธุ์ปอมีขนาดเล็กมาก มีขนาดประมาณ 2-4 มม.

¹ กองเกษตรวิศวกรรม กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กท. 10900

Agricultural Engineering Division, Department of Agriculture, Chatuchak, Bangkok 10900

ทำให้อุปกรณ์กำหนดเมล็ดที่ใช้กันอยู่ทั่วไปไม่สามารถใช้หยอดเมล็ดปอได้ จึงควรมีการพัฒนาเครื่องหยอดปอให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

1. อุปกรณ์กำหนดเมล็ด 4 แบบ
  - อุปกรณ์กำหนดแบบเกลียว
  - อุปกรณ์กำหนดแบบจานตั้ง
  - อุปกรณ์กำหนดแบบแผ่นเอียง
  - อุปกรณ์กำหนดเมล็ดปอของประเทศอินเดีย
2. อุปกรณ์ทดสอบ เช่น ตาชั่ง เทปวัดระยะ เครื่องวัดรอบ ฯลฯ
3. เมล็ดพันธุ์ปอแก้ว ปอกระเจา

วิธีการ

1. การสำรวจเบื้องต้นในการเพาะปลูกปอ เกี่ยวกับการเตรียมดิน การปลูกและการกำจัดวัชพืชในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 จังหวัด คือ ขอนแก่น ชัยภูมิ ร้อยเอ็ด ยโสธร กาฬสินธุ์ มหาสารคาม

2. การพัฒนาและทดสอบเครื่องหยอดปอ

2.1 พัฒนาเครื่องหยอดปอที่มีอุปกรณ์กำหนดเมล็ดแบบต่าง ๆ และเครื่องที่ได้จากต่างประเทศมาทำการทดสอบหาความเป็นไปได้ในการทำงานในห้องปฏิบัติการ และภาคสนาม

- ในห้องปฏิบัติการทำการทดสอบเกี่ยวกับอัตราการหยอดเมล็ด ความสม่ำเสมอ และเปอร์เซ็นต์การงอก

- ในแปลงทดสอบ ทำการทดสอบอัตราการหยอดเมล็ด ความสม่ำเสมอความสามารถและประสิทธิภาพในการทำงาน

2.2 คัดเลือกเครื่องหยอดปอจากการทดสอบเพื่อใช้เผยแพร่แก่เกษตรกร

2.3 ประเมินค่าใช้จ่ายในการใช้เครื่องหยอดปอ

เวลาและสถานที่ : ตุลาคม 2531 - กันยายน 2534 กองเกษตรวิศวกรรม และแปลงทดสอบสถาบันวิจัยพืชไร่แปลงเกษตรกร จ.ขอนแก่น จ.สกลนคร จ.ร้อยเอ็ด จ.ชัยภูมิ จ.สุรินทร์

ผลการทดสอบ

1. การสำรวจเบื้องต้น จากการสัมภาษณ์เกษตรกรปลูกปอจำนวน 90 รายในจังหวัดยโสธร ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ขอนแก่น และร้อยเอ็ด สรุปได้ดังนี้

1.1 พื้นที่เพาะปลูก เกษตรกรปลูกปอในพื้นที่ 2 ถึง 10 ไร่ พื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้นหรือลดลงขึ้นอยู่กับราคาของผลผลิต

1.2 การเตรียมดิน ใช้แรงสัตว์ 74% และใช้รถไถเดินตาม 26%

1.3 การปลูก เกษตรกรปลูกปอโดยการโรยเป็นแถว หยอดเป็นหลุม และหว่าน สำหรับการโรยเป็นแถวจะใช้ไถแรงสัตว์เปิดร่อง การปลูกเป็นหลุมจะใช้จอบหรือไม้กระทุ้งเปิดหลุม

อัตราเฉลี่ยการใช้เมล็ดในการปลูกเป็นหลุม 3.05 กก./ไร่ ไร่ละเป็นแถว 2.17 กก./ไร่ การปลูกส่วนใหญ่จะให้แรงงานครอบครัว

เกษตรกรบารายใน จ.กาฬสินธุ์ ใช้เครื่องหยอดแบบง่าย ๆ ทำจากกระป๋องแบ่งผูกติดกับท่อนไม้

2. จากการทดสอบอุปกรณ์หยอดทั้ง 4 แบบ เพื่อหาค่าความเป็นไปได้ที่จะใช้ปลูกเมล็ดปอสรุปได้ดังนี้

2.1 อุปกรณ์กำหนดแบบเกลียว มีลักษณะเป็นเกลียวลำเลียงนำเมล็ดปอออกจากถังใส่เมล็ด การทดสอบในห้องปฏิบัติการพบว่าให้อัตราการหยอดเมล็ดปอประมาณ 2.5-3.7 กิโลกรัม/ไร่ (อัตราแนะนำ 2-3 กิโลกรัม/ไร่.)

2.2 อุปกรณ์การหยอดเมล็ดแบบจานตั้ง มีลักษณะเป็นจานตั้งเจาะรูที่ขอบ ในการทดสอบได้เปรียบเทียบการใช้แผ่นกันเมล็ด 3 แบบคือแบบพื้นรองเท้าแบบฟองน้ำ และแบบสายพานแบน ซึ่งปรากฏว่าจากการทดสอบระยะยาวติดต่อกัน 12 ชั่วโมง โดยบันทึกอัตราการหยอดในแต่ละชั่วโมงพบว่าแผ่นกันแบบพื้นรองเท้าให้อัตราการหยอดในช่วง 1.40 ถึง 2.5 กก./ชม. และแบบฟองน้ำให้อัตราการหยอดในช่วง 1.85 ถึง 2.64 กก./ชม. ซึ่งมีความแตกต่างของอัตราการหยอดมากเนื่องจากการสึกของแผ่นกันจากการเสียดสีของเมล็ดกับแผ่นกันทำให้เมล็ดไหลออกมาในการทดสอบระยะยาว ส่วนแบบสายพานแบนให้อัตราการหยอดในช่วง 1.61 ถึง 2.1 กก./ชม. มีความแตกต่างของอัตราการหยอดน้อยที่สุดในแผ่นกันทั้ง 3 แบบ จึงเลือกใช้สร้างเครื่องเพื่อทดสอบ

2.3 อุปกรณ์กำหนดเมล็ดแบบแผ่นเอียง ได้ทำการพัฒนาจากอุปกรณ์หยอดแบบแผ่นเอียงของเครื่องหยอดเมล็ดพืชแบบล้อเอียงจากเดิมที่แผ่นหยอดแบบรูปหยอด 1 วง ซึ่งไม่สามารถใช้หยอดปอเมล็ดปอได้ เนื่องจากระยะระหว่างแถวของเครื่องปรับได้แคบสุดประมาณ 40 ซม. และแต่ละแผ่นหยอดจะปลูกได้เพียง 1 แถวได้พัฒนาให้เป็นแบบ 2 วงหยอด ซึ่งทำให้แต่ละแผ่นหยอดสามารถปลูกได้ 2 แถว และได้ทดสอบหาขนาดและจำนวนรูที่เหมาะสมสำหรับการหยอดปอแก้วและปอกระเจาสรุปได้ว่าแผ่นหยอดหนา 3 มม. ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางรู 6.5 มม. จำนวนรูของวงนอกและวงในเท่ากับ 20/20 และ 22/22 เหมาะสำหรับการใช้หยอดปอแก้วโดยใช้อัตราการหยอดเฉลี่ย 3.20 ถึง 3.28 กก./ไร่ (อัตราแนะนำประมาณ 2-3 กก./ไร่) และสำหรับแผ่นหยอดหนา 2 มม. เส้นผ่าศูนย์กลางรูหยอด 5 มม. จำนวนรูของวงนอกและวงในเท่ากับ 12/12 และ 15/15 เหมาะสำหรับการใช้หยอดปอกระเจา โดยให้อัตราการหยอดเฉลี่ย 0.39-0.61 กก./ไร่ (อัตราแนะนำ 0.5 กก./ไร่) ซึ่งในกรณีการหยอดเมล็ดปอซึ่งมีขนาดเล็กมากนั้นนับเป็นอุปกรณ์หยอดที่มีประสิทธิภาพมาก และได้ใช้อุปกรณ์แบบแผ่น 2 วงหยอด นี้พัฒนาเครื่องหยอดปอเพื่อทดสอบต่อไป

2.4 อุปกรณ์กำหนดเมล็ดแบบจานตั้งของประเทศอินเดีย การดำเนินงานวิจัยนี้ได้รับเครื่องหยอดปอกระเจาจากประเทศอินเดียมากทำการทดสอบ ได้ดำเนินการทดสอบอุปกรณ์หยอดเมล็ดซึ่งเป็นแบบจานตั้งและมีแผ่นกันแบบแผ่นเส้นใย ซึ่งจากการดำเนินการทดสอบอุปกรณ์หยอดในห้องปฏิบัติการติดต่อกัน 12 ชั่วโมง พบว่าอัตราการหยอดเมล็ดปอแก้วเปลี่ยนแปลงระหว่าง 0.8 ถึง 1.62 กก./ชม. และปอกระเจา 0.153 ถึง 0.202 กก./ชม. ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอัตราการหยอดมากเนื่องจากการสึกของแผ่นกันจากการเสียดสีของเมล็ดกับแผ่นกันทำให้เมล็ดปอรั่วไหลลงเกินความต้องการ

3. การสร้างเครื่องหยอดปอโดยใช้อุปกรณ์หยอดตามแนวทางที่ได้จากการทดสอบในขั้น 1 และดำเนินการทดสอบในแปลงทดสอบ

3.1 เครื่องหยอดปออุปกรณ์กำหนดเมล็ดแบบเกลียว ได้สร้างเครื่องหยอดแบบ 4 แถว ดิรตไถเดินตามใช้อุปกรณ์หยอดแบบเกลียว การทดสอบในแปลงทดลองพบว่าอัตราการหยอดเมล็ดปอแก้ว 2.4 ถึง 3.2 กก./ไร่ และในการทดสอบระยะยาวพบว่ามีบางช่วงเมล็ดไม่ไหลลงดินเนื่องจากการอุดตันที่เกลียวถั่วเลี้ยง จึงได้เสริมสปริงติดกันการอุดตัน แต่อายุการใช้งานของสปริงติดมีเพียง 2 ชั่วโมงก็หัก

3.2 เครื่องหยอดปออุปกรณ์กำหนดเมล็ดแบบจานตั้ง ได้สร้างเครื่องหยอดแบบ 4 แถว ดิรตไถเดินตามใช้อุปกรณ์หยอดแบบจานตั้งแผ่นกันเมล็ดแบบสายพานการทดสอบในแปลงพบว่าการปรับแผ่นกันเพื่อให้อัตราการหยอดเมล็ดสม่ำเสมอทำได้ค่อนข้างยาก ต้องถอดชุดอุปกรณ์หยอดเพื่อปรับทุก 1-2 ชั่วโมงการทำงาน และพบว่าในการทำงานติดต่อกันประมาณ 8 ชั่วโมง แผ่นกันจะเสียดสีกับเมล็ดและสีมาก ทำให้อัตราการหยอดมากเกินไปถึง 70 เมล็ด/เมตร (อัตราที่เหมาะสม 20-30 เมล็ด/เมตร)

3.3 เครื่องหยอดปออุปกรณ์กำหนดเมล็ดแบบแผ่นเอียง 2 วงหยอด ได้สร้างเครื่องหยอดแบบอุปกรณ์หยอดแบบแผ่นเอียง 2 วงหยอด โดยมีถึงใส่เมล็ดและแผ่นหยอด 2 ชุด ปลุกได้ครั้งละ 4 แถว จากการทดสอบในแปลงทดลองพบว่าให้อัตราการหยอดเมล็ดปอแก้ว 18.2 ถึง 25.5 เมล็ด/เมตร (อัตราแนะนำ 20-25 เมล็ด/เมตร) และอัตราการหยอดเมล็ดปอกระเจา 23-48 เมล็ด/เมตร (อัตราแนะนำ 20-25 เมล็ด/เมตร) ซึ่งเป็นอัตราการหยอดที่น่าพอใจและเกษตรกรยอมรับได้

3.4 เครื่องหยอดปออุปกรณ์กำหนดเมล็ดแบบจานตั้งของอินเดีย เป็นเครื่องหยอดแบบ 5 แถว ใช้คนเข็น 1 คน ในการทดสอบเบื้องต้นพบว่าเป็นการทำงานนั้นเครื่องมีขนาดกว้างเกินและล้อเครื่องหยอดจมดินมาก ทำให้คนทำงานต้องใช้แรงเข็นมากกว่าการใช้แรงงานปกติและทำงานเพียงไม่เกินชั่วโมงก็เหนื่อยเกินกว่าจะปฏิบัติงานต่อไป

จากการทดสอบในแปลงทดสอบทั้งหมด สรุปได้ว่าเครื่องหยอดปออุปกรณ์หยอดแบบแผ่นเอียง 2 วงหยอดมีแนวโน้มการใช้งานที่มีประสิทธิภาพดี เป็นที่ยอมรับได้ จึงได้ทำการทดสอบต่อไปในแปลงเกษตรกร

4. การทดสอบเครื่องหยอดอุปกรณ์หยอดแบบแผ่นเอียง 2 วงหยอดในแปลงเกษตรกร จ.ขอนแก่น จ.ชัยภูมิ และ จ.สกลนคร ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้ พบว่าเครื่องหยอดสามารถทำงานได้ 1.9 ถึง 2.2 ไร่/ชม. โดยมีอัตราการใส่เมล็ดปอแก้ว 2.37 ถึง 2.74 กก./ไร่ (เฉลี่ย 2.54 กก./ไร่) และปอกระเจา 0.50 ถึง 0.60 กก./ไร่ ในขณะที่การใช้คนหยอดทำงานได้ 0.06 ถึง 0.20 ไร่/คน-ชม. และอัตราการใส่เมล็ดปอแก้ว 3.34 ถึง 4.73 กก./ไร่ (เฉลี่ย 4.5 กก./ไร่) เครื่องหยอดสามารถทำงานได้เร็วกว่าคนถึง 10 เท่า และประหยัดเมล็ดพันธุ์มากกว่า 30% และได้ทำการทดสอบการใช้งานระยะทางโดยการปลูกต่อเนื่องในแปลงเกษตรกร จ.สุรินทร์ จำนวน 50 ไร่ ได้ผลเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร และได้ให้โรงงานผู้ผลิตดำเนินการทำการสร้างเครื่องหยอดปอจำนวน 15 เครื่อง เพื่อทดสอบการใช้งานในแปลงเกษตรกรและการขยายพันธุ์ปอของศูนย์วิจัยพืชไร่

5. การวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ด้านค่าใช้จ่ายโดยพิจารณาจากราคาเครื่องหยอดปอเครื่องละ 4,500 บาท และอัตราการทำงาน 10 ไร่/วัน (1.25 ไร่/ชม.) พบว่าจำนวนพื้นที่ปลูกต่อปีที่สามารถใช้งานเครื่องได้คุ้มค่า (ค่าใช้จ่ายในการใช้เครื่องเท่ากับการใช้คนปลูก) คือ 18.4 ไร่ต่อปี และ

เกษตรกรสามารถคืนทุนจากการใช้เครื่องหยอดภายใน 1 ปี เมื่อใช้เครื่องหยอด 63.5 ไร่

6. สรุปผลการดำเนินงานวิจัยนี้คือได้พัฒนาเครื่องหยอดปออุปกรณ์กำหนดแบบแผ่นเอียง 2 วงหยอด ติดรถไถเดินตาม สามารถใช้หยอดปอได้ครั้งละ 4 แถว (ระยะระหว่างแถว 30 ซม.) และสามารถทำงานได้ประมาณ 10 ไร่/วัน การใช้เครื่องหยอดจะประหยัดเมล็ดพันธุ์เมื่อเทียบกับการใช้มือหยอดได้มากกว่า 30% (มากกว่า 1.35 กก./ไร่) และเกษตรกรสามารถใช้เครื่องได้คุ้มค่าเมื่อใช้เครื่องปลูก 18.4 ไร่/ปี

วิจารณ์

จากผลการทดสอบเครื่องหยอดปอทั้ง 4 แบบ คือ แบบอุปกรณ์กำหนดเมล็ดเกลียวจานตั้ง แผ่นเอียง 2 วงหยอด และแบบของประเศอินเดีย พบว่าปัจจัยสำคัญที่สุดของการหยอดปอคือ อุปกรณ์กำหนดเมล็ด เนื่องจากเมล็ดปอมีขนาดเล็กมาก และเมื่อพิจารณาการทดสอบแล้ว อุปกรณ์กำหนดเมล็ดเกลียว จานตั้ง และแบบของอินเดียไม่สามารถที่จะให้อัตราการหยอดเมล็ดที่สม่ำเสมอ เนื่องจากแผ่นกันเมล็ดที่ไขทั้งหมดจะสึกในระยะเวลาสั้น ทำให้อัตราเมล็ดมากเกินไป ไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการหยอดปอ

สำหรับอุปกรณ์กำหนดเมล็ดแบบแผ่นเอียงมีข้อดีคือไม่ต้องใช้แผ่นกันเมล็ดส่วนเกินจะไหลลงตามแนวเอียงของแผ่นหยอดลงสู่ด้านล่างของถังใส่เมล็ด ทำให้สามารถใช้อัตราการหยอดที่สม่ำเสมอในการปฏิบัติงานระยะยาวได้ จากผลการทดสอบนี้จึงได้พิจารณาว่าอุปกรณ์กำหนดเมล็ดแบบแผ่นเอียง 2 วงหยอด เหมาะสำหรับการใช้หยอดเมล็ดปอ

จากการทดสอบเครื่องหยอดปอแบบล้อเอียง 2 วงหยอด ในศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่นแปลงเพาะปลูกของเกษตรกรในจังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ ร้อยเอ็ด สกลนคร และสุรินทร์ พบว่าเครื่องหยอดฯ สามารถทำงานได้ดีในสภาพพื้นที่ที่แตกต่างกันของเกษตรกรและสามารถใช้ปลูกต่อเนื่องในระยะยาวในพื้นที่ที่มากที่สุด จากการทดสอบถึง 60 ไร่ที่จังหวัดสุรินทร์

สำหรับการทดสอบในแปลงเกษตรกรได้มอบหมายให้โรงงานเอกชนเป็นผู้สร้างเครื่องหยอดล้อเอียง 2 วงหยอด ยังพบข้อบกพร่องในการสร้างเกี่ยวกับช่องนำเมล็ดจากแต่ละวงหยอด และช่องเปิดของแผ่นปิดแผ่นหยอด ซึ่งทำให้เครื่องไม่สามารถทำงานได้มีประสิทธิภาพเต็มที่ แต่คณะผู้ทำการวิจัยก็ได้ทำการแก้ไขทุกเครื่องให้สมบูรณ์ตามที่ออกแบบไว้ก่อนนำไปใช้ในแปลงเกษตรกร

ปัญหาที่พบในการใช้หยอดปอกระเจา เนื่องจากปอกระเจามีขนาดเล็กกว่าปอแก้วก็คือ เมล็ดปอกระเจามักจะขึ้นไปแทรกระหว่างแผ่นหยอดและแผ่นรอง ทำให้การทำงานของอุปกรณ์กำหนดเมล็ดคลาดเคลื่อน สำหรับการหยอดปอแก้วได้ผลเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากงานวิจัยการพัฒนาเครื่องหยอดปอสามารถสรุปได้ดังนี้

1. เครื่องหยอดปอแบบล้อเอียง 2 วงหยอด มีความเหมาะสมที่จะใช้หยอดเมล็ดปอแก้ว และปอกระเจา สำหรับการหยอดปอกระเจาจะต้องระวังการแทรกตัวของเมล็ดเข้าใต้แผ่นหยอด ควรใส่เมล็ดในถังจำนวนน้อย (ประมาณ $\frac{1}{3}$ ถัง) เครื่องหยอดนี้ใช้รถไถเดินตามเป็นต้นกำลัง สามารถหยอดได้ครั้งละ 4 แถว โดยสามารถทำงานได้ประมาณ 10 ไร่/วัน และประหยัดเมล็ดพันธุ์ได้ประมาณ 30% เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้แรงคน

2. จำนวนพื้นที่ปลูกเพื่อให้การใช้เครื่องหยอดแบบล้อเอียง 2 วงหยอดคุ้มค่า (ค่าใช้จ่ายในการใช้เครื่องหยอดฯ เทียบกับการใช้แรงงานคน) คือ 18.4 ไร่/ปี และเกษตรกรสามารถได้ทุนคืนภายใน 1 ปี เมื่อใช้เครื่องหยอดฯ ได้ถึง 63.5 ไร่ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากเนื้อที่ปลูกปอ 2 ถึง 10 ไร่/ครอบครัวแล้ว เกษตรกรจะต้องใช้ในการรับจ้างด้วย หรือต้องใช้เครื่องหยอดฯ ปลูกพืชอื่นที่มีขนาดเมล็ดเล็ก เช่น ข้าว ถั่วเขียว ฯลฯ เพื่อให้มีจำนวนพื้นที่การใช้งานต่อปีมากที่สุดซึ่งจะได้ผลประโยชน์และกำไรจากการใช้เครื่อง

3. สำหรับการดำเนินงานวิจัยต่อไปนั้น เนื่องจากแผ่นหยอดแบบ 2 วงหยอด จะใช้ได้กับเมล็ดพืชที่มีขนาดเล็ก เช่น ปอ ถั่วเขียว ข้าว ฯลฯ สำหรับเมล็ดพืชที่มีขนาดใหญ่ เช่น ข้าวโพด ถั่วลิสง ฯลฯ ต้องใช้แผ่นหยอดแบบ 1 วงหยอด ดังนั้น จึงควรพัฒนาเครื่องหยอดแบบล้อเอียงให้สามารถใช้ได้ทั้งแผ่นหยอดแบบ 1 และ 2 วงหยอด

4. ในบางพื้นที่เกษตรกรจะใส่ปุ๋ยในการปลูกปอจึงควรพิจารณาให้เครื่องหยอดปอสามารถใช้หยอดปุ๋ยไปพร้อมกัน

ประโยชน์ที่ได้รับ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เครื่องหยอดปอมีดังนี้

1. ช่วยให้เกษตรกรเพิ่มประสิทธิภาพในการปลูกปอและเพิ่มรายได้ สามารถปลูกปอได้เป็นแถว มีอัตราการใช้เมล็ดสม่ำเสมอ ประหยัดเมล็ดพันธุ์ และสามารถทำการปลูกได้ทันต่อเวลาที่มีช่วงพื้นที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้สามารถดูแลรักษาต้นปอได้สะดวก และมีผลผลิตดีซึ่งเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

2. ลดปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ปอ การใช้เครื่องหยอดจะช่วยประหยัดเมล็ดพันธุ์ถึง 30% ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ปอในช่วงฤดูปลูก

3. ลดค่าใช้จ่ายในการผลิต ในกรณีที่เกษตรกรจ้างเครื่องหยอด ค่าใช้จ่ายจะสูงกว่าการใช้แรงงาน (ค่าจ้างเครื่องหยอดประมาณ 50 บาท/ไร่ ค่าจ้างการใช้คนหยอด 100 บาท/ไร่) และสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายด้านเมล็ดพันธุ์ 30%

4. ช่วยให้เกษตรกรใช้รถไถเดินตามที่มีอยู่ได้คุ้มค่าน่ามากขึ้น ในปัจจุบันเกษตรกรจำนวนมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีรถไถเดินตาม เพื่อใช้ในการเตรียมดินซึ่งทำให้ชั่วโมงการทำงานน้อยเกินไป เมื่อใช้เครื่องหยอดฯ ร่วมด้วยจะทำให้เพิ่มชั่วโมงการทำงานของรถไถเดินตามของเกษตรกร ซึ่งจะทำให้การใช้รถไถเดินตามคุ้มค่าและได้ประโยชน์มากขึ้น